

Motion till riksdagen 2025/26:1060

av **Peder Björk m.fl. (S)**

Begränsning av bemanningsföretag i vården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att föreslå begränsningar av bemanningsföretagen i vården för att säkerställa en jämlik vård i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bemanningsföretagens utbredning i den svenska vården slår sönder den svenska modellen med en skattefinansierad välfärd. Under den tid som bemanningsföretagen funnits har tillgängligheten till vård minskat och företagens vinster ökat. Den totala kostnaden för vårdens externa bemanning uppgår till ca 9 miljarder kronor. Mellan åren 2021 och 2022 ökade kostnaden för inhyrd personal med 25 procent, och ökningstakten fortsatte 2023 med 17 % jämfört med året innan. Trenden bröts år 2024 när kostnaderna sjönk med drygt 35 % tack vare att regionerna gemensamt tagit ett ansvar för att samarbeta gällande bemanningstjänster. Det visar på styrkan hos våra regioner att kunna samverka, men staten kan inte lämna regionerna att ständigt hantera konsekvenserna av ett systemfel som måste regleras på nationell nivå genom lagstiftning.

Bristen på utbildad vårdpersonal är stor och regionerna pressas av bemanningsföretagen att konkurrera om personal med ökade kostnader som följd. Hittills har det mest drabbat glesbygdslän och regioner som saknat läkarutbildning. Nu ser vi samma utveckling i allt fler regioner. Det är dessutom så att bemanningsföretagen

inte tar något ansvar för kompetensförsörjningen inom vården. Det är naturligtvis en del i affärsidén att hålla nere tillgången på personal, men för vår gemensamma välfärd är det förödande. När det är brist på anställda är det också brist på handledare och det gör det allt svårare att få in nya läkare och sjuksköterskor i vården.

Regionerna är skyldiga att ge vård efter behov. När det inte längre finns tillräckligt med anställd personal för att leverera vård efter behov blir det enda alternativet att betala bemanningsföretagens priser. Oavsett prisnivå. De ekonomiska resurser som skulle kunna användas till att utbilda, anställa, höja löner och förbättra arbetsmiljön för regionanställda har gått förlorade till bemanningsföretagen. Hyrpersonal kan tjäna upp emot 40 000 kronor mer i månaden i lön och kan kräva andra arbetsvillkor än den ordinarie personalen. Men den ordinarie personalen förväntas utöver sitt ordinarie arbete även introducera och vägleda hyrpersonalen på arbetsplatsen. Det gör såklart att förtroendet för regionerna som arbetsgivare inte stärks och det blir allt svårare att locka tillbaka de som har slutat till en arbetsplats med försämrad arbetsmiljö.

Bemanningsföretagen konkurrerar inte om personalen på lika villkor. Tvärtom är det en marknad som utvecklats på ett sätt som får till resultat att privata aktörer avgör vilken region som ska få bäst förutsättningar att tillhandahålla god och säker vård. Det har pågått så länge att ingen region ensamt eller tillsammans med andra klarar av att ta sig ur situationen. Därför behövs det en nationell reglering och begränsning av bemanningsföretagen i den svenska vården.

Peder Björk (S)

Zara Leghissa (S)

Åsa Karlsson (S)

Linnéa Wickman (S)

Lars Isacsson (S)

Anna-Caren Sätherberg (S)